

**T.C.
YARGITAY
HUKUK GENEL KURULU**

ESAS NO : 2017/2155
KARAR NO : 2021/874
KARAR TARİHİ : 29.06.2021

MAHKEMESİ: Aile Mahkemesi

1. Taraflar arasındaki “evlat edinme” davasından dolayı yapılan yargılama sonunda; ... 2. Aile Mahkemesince verilen davanın kabulüne ilişkin karar davalı vekili tarafından temyiz edilmesi üzerine Yargıtay (Kapatılan) 18. Hukuk Dairesince yapılan inceleme sonunda bozulmuş, Mahkemece Özel Daire bozma kararına karşı direnilmiştir.

2. Direnme kararı davalı vekili tarafından temyiz edilmiştir.

3. Hukuk Genel Kurulunca dosyadaki belgeler okunduktan sonra gereği görüldü:

1

I. YARGILAMA SÜRECİ

Davacı İstemi:

4. Davacı vekili dava dilekçesinde; evlat edinilmek istenilen 12.03.2003 doğumlu küçük ...'nın annesi ... ve biyolojik babası ...'nın ... 1. Aile Mahkemesinin 21.06.2007 tarihli ve 2007/174 E., 2007/547 K. sayılı kararı ile boşandıklarını, boşanma kararı ile evlat edinilmek istenilen ...'nın velayetinin anne ...'e verildiğini, anne ...'ün 27.06.2009 tarihinde evlat edinmek isteyen müvekkili ile evlendiğini, küçük ...'nın doğumundan bu yana biyolojik babası ... ile kişisel ilişkisinin, maddi ve manevi bağının olmadığını, uzun yıllar ayrı yaşadıklarını, anne ...'ün müvekkili ile evliliğinden sonra da aile olarak birlikte yaşamaya başladıklarını, evlat edinmek isteyen müvekkilinin küçük ...'in maddi ve manevi ihtiyaçlarını karşılayarak kendi öz kızı olarak gördüğünü, baba sevgisi gösterdiğini, küçük ...'in annesi ...'ün de evlat edinilmesine muvafakat ettiğini, ...'nın uzun süreden bu yana nerede olduğunun bilinmediğini, boşanma davasında da ilan tebligat yapılmak zorunda kaldığı, küçük ...'e karşı özen yükümlülüğünü yerine getirmediğini, 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu (TMK)'nın 311. maddesinde yer alan rıza aranmamasının istisnai durumlarının davada oluştuğunu ileri sürerek 12.03.2003 doğumlu küçük ...'nın müvekkili tarafından evlat edinilmesine karar verilmesini istemiştir.

Davalı Cevabı:

5. Davalı ... duruşmadaki beyanında; davacı ile evlendiği tarihten bu yana kızı ... ile birlikte yaşadıklarını, kızı ...'in davacı tarafından evlat edinilmesine rızasının bulunduğunu beyan etmiştir.

6. Davalı ... vekili cevap dilekçesinde; müvekkilinin evlat edinmeye rızasının bulunmadığını, mahkemece taraf teşkili sağlanmadan esasa geçildiğini, müvekkilinin çocuğu ile defalarca kişisel ilişki kurduğunu ancak bunun karşı tarafça sürekli engellenmeye çalışıldığını, müvekkilinin 3 yıldır iş için Afrika'da bulunduğunu belirterek davanın müvekkilinin adresindeki mahkemede açılması gerektiğinden davanın reddini, bu talep kabul edilmediği takdirde müvekkilinin rızası bulunmadığı nedeniyle davanın reddini ve taraf teşkili sağlanmadan yapılan tüm işlemlerin iptalini istemiştir.

Mahkeme Kararı:

7. ... 2. Aile Mahkemesinin 04.12.2012 tarihli ve 2012/190 E., 2012/866 K. sayılı kararı ile; davacı ... ile davalı ...'ün 27.06.2009 tarihinde evlendikleri, küçük ...'nın annesi ve davacı ... ile birlikte yaşadığı, küçüğün evlat edinmeyi kabul ettiği, küçüğün annesi ...'ün de evlat edinmeye muvafakatini bulduğu, dava tarihi itibarıyla davacının iki yıldan fazla bir süre ile davalı ... ile evli olduğu, davacının dava tarihi itibarıyla 30 yaşını ikmal ettiği, bu nedenle TMK'nın 306/3. maddesindeki koşulların oluştuğu, her ne kadar baba ... tarafından küçük ...'in davacı tarafından evlat edinilmesine muvafakat etmediği beyan edilmiş ise de; davalının 3 yıldan fazla bir süre ile müşterek çocuk ile kişisel ilişki kurmadığı, davalı babanın çocuğa karşı özen yükümlülüğünü yerine getirmediği kanaatine varıldığından TMK'nın 311/2. maddesi gereğince küçük ...'in evlat edinilmesinde baba ...'nın rızasının aranmayacağı gerekçesiyle davanın kabulüne ile 01.03.2003 doğum tarihli ...'nın davacı tarafından evlat edinilmesine, TMK'nın 311. maddesi gereğince baba ...'nın evlat edinmede rızasının aranmamasına karar verilmiştir.

Özel Daire Bozma Kararı:

8. Özel Dairenin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde davalı vekili temyiz isteminde bulunmuştur.

9. Yargıtay (Kapatılan) 18. Hukuk Dairesince 10.09.2013 tarihli ve 2013/8275 E., 2013/11237 K. sayılı kararı ile "...Türk Medeni Kanunu'nun 309/1. maddesine göre evlat edinme, küçüğün ana ve babasının rızasını gerektirir. Aynı yasanın 311.maddesinde ise rızanın aranmaması gereken haller düzenlenmiştir. Dosyadaki bilgi ve belgelerden; son üç yıla kadar çocuk ile baba arasında özen yükümlülüğünü ihlal eden herhangi bir olayın ileri sürülmediği, son üç yılda çocukla babanın görüşmediği sabit ise de, bu durumun babanın yurt dışında bulunmasından kaynaklandığı anlaşılmaktadır. Babanın iş nedeniyle yurt dışında bulunması ve çocukla görüşmemesi, özen yükümlülüğü noktasında kusur olarak kabul edilemeyeceği gibi, bu konuda somut deliller de ortaya konulmamıştır. Davalı babanın rızasının bulunmamasına ve Türk Medeni Kanunu'nun 311. maddesinin koşullarının da gerçekleşmemesine göre isteğin reddi gerekirken yazılı şekilde kabulü doğru görülmemiştir..." gerekçesiyle karar bozulmuştur.

Direnme Kararı:

10. ... 2. Aile Mahkemesinin 04.03.2014 tarihli ve 2013/817 E., 2014/127 K. sayılı kararı ile önceki gerekçelere ek olarak; küçüğün mahkemedeki beyanında baba ...'yı en son ne zaman gördüğünü hatırlamadığını beyan ettiği, davalının 2008 ve 2011 tarihleri arasındaki yurt dışına giriş ve çıkış kayıtlarını ibraz ettiği, davalı babanın ekonomik gücü yerinde olmasına ve işi nedeni ile Türkiye'ye giriş çıkış yapmasına rağmen müşterek çocuk ile ilgilenmediğinin, şahsi ilişkiyi kurmadığının ve çocuğun maddi ve manevi ihtiyaçları ile ilgilenmediğinin mahkemece sabit kabul edildiği, bu durumun TMK'nın 311/2. maddesinde belirtilen özen yükümlülüğüne aykırı bir hareket olarak kabul edileceği gerekçesiyle direnme kararı verilmiştir.

Direnme Kararının Temyizi:

11. Direnme kararı davalı vekili tarafından temyiz edilmiştir.

Mahkemenin Ek Kararı:

12. ... 2. Aile Mahkemesinin 11.06.2014 tarihli ve 2013/817 E., 2014/127 K. sayılı ek kararı ile; gerekçeli kararın davalı vekiline 09.04.2014 tarihinde usulüne uygun olarak tebliğ edildiği, 15 günlük süre içerisinde davalı vekilinin temyiz talebinde bulunmadığı, gerekçeli kararın sehven ikinci kez davalı vekiline tebliğe çıkartıldığı, ikinci tebligatın 07.05.2014 tarihinde yapıldığı, kararın ikinci kez tebliğe çıkartılmasının davalı tarafa kararı temyiz hakkı vermeyeceği gerekçesiyle davalı vekilinin temyiz talebinin süre yönünden reddine karar verilmiştir.

Ek Kararın Temyizi:

13. Ek karar süresi içerisinde davalı vekili tarafından temyiz edilmiştir.

II. UYUŞMAZLIK

14. Direnme yolu ile Hukuk Genel Kurulu önüne gelen uyuşmazlık; somut olayda, küçüğün evlat edinilmesine rızası bulunmayan davalı baba yönünden TMK'nın 311. maddesinde yer alan rızanın aranmaması koşullarının gerçekleşip gerçekleşmediği, buradan varılacak sonuca göre davanın kabulüne karar verilip verilemeyeceği noktasında toplanmaktadır.

III. ÖN SORUN

15. Hukuk Genel Kurulunda yapılan görüşmeler sırasında öncelikle; davalı vekiline direnme kararının tebliğine ilişkin yapılan tebligatın usulüne uygun olup olmadığı, buradan varılacak sonuca göre direnme kararının temyizine ilişkin istemin süreden reddine dair verilen ek kararın kaldırılmasının gerekip gerekmediği hususu ön sorun olarak tartışılmış ve değerlendirilmiştir.

IV. GEREKÇE

16. Bilindiği üzere mahkemelerin her türlü tebliğ işlemleri, 7201 sayılı Tebligat Kanunu (TK) ve Tebligat Kanununun Uygulanmasına Dair Yönetmelik (Yönetmelik) hükümlerine göre yapılır.

17. 7201 sayılı Tebligat Kanunu'nun "Belli bir yerde veya evde meslek ve sanat icrası" başlıklı 17. maddesi; "Belli bir yerde devamlı olarak meslek veya sanatını icra edenler, o yerde bulunmadıkları takdirde tebliğ aynı yerdeki daimi memur veya müstahdemlerinden birine, meslek veya sanatını evinde icra edenlerin memur ve müstahdemlerinden biri bulunmadığı takdirde aynı konutta oturan kişilere veya hizmetçilerinden birine yapılır" düzenlemesini içermektedir.

18. Aynı Kanun'un "Muhatabın muvakkaten başka yere gitmesi" başlıklı 20. maddesi ise; "13, 14, 16, 17 ve 18 inci maddelerde yazılı şahıslar, kendisine tebliğ yapılacak kimsenin muvakkaten başka yere gittiğini belirtirlerse; keyfiyet ve beyanda bulunanın adı ve soyadı tebliğ mazbatasına yazılarak altı beyan yapan tarafından imzalanır ve tebliğ memuru tebliğ evrakını bu kişilere verir. Bu kişiler tebliğ evrakını kabule mecburdurlar. Kendisine tebliğ yapılacak kimsenin muvakkaten başka bir yere gittiğini belirten kimse, beyanını imzadan imtina ederse, tebliğ eden bu beyanı şerh ve imza eder. Bu durumda ve tebliğ evrakının kabulden çekinme hâlinde tebligat, 21 inci maddeye göre yapılır. (Değişik son cümle: 19/3/2003-4829/4 md.) Bu

maddeye göre yapılacak tebligatlarda tebliğ, tebliğ evrakının 13, 14, 16, 17 ve 18 inci maddelerde yazılı kişilere verildiği tarihte veya ihbarname kapıya yapııştırılmışsa bu tarihten itibaren onbeş gün sonra yapılmış sayılır" şeklinde düzenlenmiştir.

19. Öte yandan Tebligat Kanunu'nun Uygulanmasına Dair Yönetmelik'in "Meslek ve sanat erbabına tebligat" başlıklı 26. maddesi; " (1) Belirli bir yerde devamlı olarak meslek veya sanatını icra edenlere, o yerde de tebligat yapılabilir.

(2) Muhatabın işyerinde bulunmaması halinde tebliğ, aynı yerde sürekli olarak çalışan memur veya müstahdemlerinden birine yapılır.

(3) Muhatap, meslek veya sanatını konutunda icra ediyorsa, kendisi bulunmadığı takdirde memur veya müstahdemlerinden birine yapılır. Bunlardan hiç birinin bulunmaması durumunda tebliğ, aynı konutta sürekli olarak oturan kişilere veya hizmetçilerinden birine yapılır" şeklindedir.

20. Aynı Yönetmelik'in 'Muhatabın geçici olarak başka yere gitmesi' başlıklı 29. maddesinde ise; "(1) 21, 22, 23, 25, 26 ve 27 nci maddelerde yazılı kişiler, tebliğ yapılacak olanın geçici olarak başka yere gittiğini belirtirlerse, tebliğ memuru, muhatabın hangi sebeple adresten geçici olarak ayrıldığını, beyanda bulunanın adı ve soyadı ile sıfatını tebliğ tutanağına yazar. Tebliğ tutanağını beyanda bulunana imzalattırır ve tebliğ edilecek evrakı beyanda bulunana verir. Bu kişiler, tebliğ evrakını kabule mecburdurlar.

(2) Bu kişilerin beyanlarını imzadan kaçınmaları ve tebliğ evrakını kabul etmemeleri durumunda, tebliğ memuru bu hususu tutanağına yazar, imzalar ve tebliğ olunacak evrakı, o yerin muhtar veya ihtiyar heyeti üyesinden birine ya da kolluk amir veya memurlarına imza karşılığında teslim eder ve teslim ettiği kişinin adresini içeren ihbarnameyi gösterilen adresin kapısına yapıştırır.

(3) Bu maddeye göre yapılacak tebligatlarda tebliğ, tebliğ evrakının 21, 22, 23, 25, 26 ve 27 nci maddelerde yazılı kişilere verildiği tarihte veya ihbarname kapıya yapııştırılmışsa bu tarihten itibaren onbeş gün sonra yapılmış sayılır" düzenlemesi bulunmaktadır.

21. Tebligat Kanunu'nun 17. maddesinin uygulanabilmesi için tebligat yapılacak adresin işyeri olarak kullanılması gerekir. Belirli bir yerde devamlı olarak meslek icra edenlere o yerde tebligat yapılabilir. Muhattabın işyerinde bulunmaması hâlinde tebliğ, o işyerinde daimî olarak çalışan memur veya işçilerinden birine yapılır.

22. Muhattabın daimî işçisi şeklinde yapılan tebligatın geçerli olabilmesi için, muhattap adına tebligat yapılan kişinin tebligatın yapıldığı tarihte muhatabın daimî işçisi olması gerekir. Aksi hâlde yapılan tebligat usulsüz olur. İşverenin işçiyi Sosyal Sigortalar Kurumuna bildirmiş olup olmaması iş ve sosyal güvenlik hukukunu ilgilendiren bir durum olup, sigortasız olarak çalışması tebligat yapılmasına engel değildir.

23. Hemen belirtilmelidir ki tebligat, bilgilendirme yanında belgelendirme özelliği de bulunan önemli bir usul işlemidir. Tebligat ile ilgili yasal düzenlemeler tamamen şekli olduğundan gerek tebligat işlemi gerekse tebligat tarihi ancak kanun ve yönetmelikte emredilen şekillerle tevsik ve dolayısıyla ispat olunabilir.

24. Tebligat Kanunu ve Tebligat Kanunu'nun Uygulanmasına Dair Yönetmelik'in bu konuda etkili önlemler almış olmasının amacı, tebligatın bir an evvel muhatabına ulaşmasını ve onun tarafından kabul edilmesini sağlamaktır. Bu nedenle, kanun ve yönetmelik hükümleri en küçük ayrıntısına kadar uygulanmalıdır. Tebligatın doğru kişiye ve kanunda gösterilen yöntemle uygun

olarak yapılması zorunludur. Aksi takdirde kanun ve yönetmeliğin gösterdiği şekilde yapılmamış ve belgelendirilmemiş olan tebligat geçerli sayılmaz.

25. Bu ilke ve açıklamalar ışığında somut olay değerlendirildiğinde; yerel mahkemenin 21.03.2014 tarihli direnme kararı "... Mah. ... Sok. ... Pasajı K:2 D: 47 .../..." adresinde davalı vekiline tebliğe çıkarılmış, "Adreste muhatabın iş takibine gittiğini beyan eden ehil yetkili daimi çalışanı ... imzasına tebliğ edildi" açıklaması ile dağıtıcı ve ... tarafından imzalanarak 09.04.2014 tarihinde tebliğ olunmuş, mahkemece aynı gerekçeli karar 2. kez aynı adreste davalı vekiline tebliğe çıkarılmış, "Adreste muhatabın iş takibine gittiğini beyan eden ehil yetkili daimi çalışanı ... imzasına tebliğ edildi" açıklaması ile dağıtıcı ve ... tarafından imzalanarak 07.05.2014 tarihinde tebliğ olunmuştur. Davalı vekili tarafından 13.05.2014 havale tarihli temyiz dilekçesi ile temyiz isteminde bulunulmuş, mahkemece ek karar ile temyiz talebinin süre yönünden reddine karar verilmiştir.

26. Davalı vekili tarafından mahkemece verilen ek karara ilişkin sunulan temyiz dilekçesinde, tebligat yapılan adresin işyeri adresi olmadığı yönünde bir itirazı bulunmayıp, daimî çalışanı olmadığı hâlde daimî çalışan sıfatıyla ...'e yapılan tebligatın usulsüz olduğunu vurgulayarak ek kararın kaldırılarak temyiz istemlerinin incelenmesini istemiştir.

27. Dosya kapsamından, davalı vekiline yapılan diğer tebligatlar incelendiğinde; 10.09.2013 tarihli Yargıtay kararının da aynı şekilde davalı vekiline tebliğe çıkarıldığı, "Adreste muhatabın iş takibine gittiğini beyan eden ehil yetkili daimi çalışanı ... imzasına tebliğ edildi" açıklaması ile dağıtıcı ve ... tarafından imzalanarak 22.10.2013 tarihinde tebliğ olduğu, bu konuda davalı vekilinin bir itirazının bulunmadığı anlaşılmıştır.

28. O hâlde, daha önce de tebligat evrakını aynı şekilde daimî çalışan sıfatıyla kabul eden ... imzasına yapılan tebliğ işleminin usulsüzlüğünü ve bu nedenle de geçersizliğini ortaya koyacak bir yön bulunmamaktadır.

29. Direnme kararının temyizine ilişkin istemin süreden reddine dair verilen ek kararın kaldırılmasının gerekip gerekmediği hususunun değerlendirilmesine gelince; hemen burada, davalı vekiline direnme kararın tebliğine ilişkin ilk tebligattan sonra aynı kararın ikinci kez tebliğinin geçerli olup olmadığına da değerlendirilmesi gerekmektedir.

30. Somut olayda, davalı vekiline direnme kararının tebliğine ilişkin tebligat daimî çalışanı ... imzasına 09.04.2014 tarihinde tebliğ edilmiş, daha sonra aynı gerekçeli karar tekrar tebliğe çıkarılarak aynı adreste yine davalı vekiline daimî çalışanı ... imzasına 07.05.2014 tarihinde ikinci kez tebliğ edilmiş olup, karar davalı vekili tarafından 13.05.2014 tarihinde verilen dilekçe ile temyiz edilmiştir.

31. Davalı vekiline 09.04.2014 tarihinde yapılan ilk tebligatın usulüne uygun olarak yapılmış olması nedeniyle geçerli olduğundan, temyiz süresinin bu tarihten başlayacağına kuşku bulunmamaktadır. İkinci kez yapılan tebligat üzerine temyiz süresinin yeniden başlayacağının ve davalının yeni bir temyiz hakkı doğacağının kabulü olanaklı değildir. Aksi hâlde kararın süresi içerisinde temyiz edilmemesi suretiyle karşı yan lehine oluşan usulî kazanılmış hakkın ihlal edilmesi durumu söz konusu olacaktır.

32. Nitekim aynı hususlar Hukuk Genel Kurulunun 14.04.2018 tarihli ve 2016/4-1641 E., 2018/461 K. sayılı kararında da benimsenmiştir.

33. Bu durumda davalı vekili, 09.04.2014 tarihinde tebliğ edilen kararı 1086 sayılı Hukuk Muhakemeleri Usulü Kanunu (HUMK)'nun 432/1. madde hükmünde yazılı 15 günlük yasal temyiz süresi geçtikten sonra 13.05.2014 tarihinde temyiz etmiş olmakla, temyiz istemi süresinde değildir.

34. Açıklanan nedenlerle, davalı vekiline direnme kararının tebliğine ilişkin yapılan tebligatın usulüne uygun olduğu, yasal temyiz süresinden sonra yapılan temyiz isteminin reddine ilişkin ek kararın da yerinde olduğu, bu nedenle ön sorun bulunmadığı oy birliğiyle kabul edilmiştir.

35. Hâl böyle olunca, yasal süre içerisinde temyiz isteğinde bulunmayan davalı vekilinin temyiz isteminin reddi gerektiği anlaşılmakla, Mahkemece verilen 11.06.2014 tarihli ve 2013/817 E., 2014/127 K. sayılı ek karar isabetli olduğundan onanmasına karar verilmiştir.

V. SONUÇ:

Açıklanan nedenlerle;

Davalı vekilinin direnme kararına yönelik temyiz isteminin süreden reddine dair verilen mahkemece verilen 11.06.2014 tarihli ve 2013/817 E., 2014/127 K. sayılı EK KARARIN ONANMASINA,

Harç peşin alındığından harç alınmasına yer olmadığına, 29.06.2021 tarihinde oy birliği ile karar verildi.